

Čís. 644.

## Nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919

o zrušení Československé devisové ústředny  
a částečném uvolnění obchodu cizími platidly.

Podle zákona ze dne 24. července 1917, č. 307 ř. z., uherského zák. čl. LXIII z r. 1912 a L z roku 1914 a čl. 2. zákona ze dne 28. října 1918, č. 11 Sb. z. a n., nařizuje se:

### § 1.

Československá devisová ústředna při Pražské súčtovací bance se zrušuje.

Dosavadní úkoly Československé devisové ústředny bude obstarávat dle ustanovení tohoto nařízení Bankovní úřad ministerstva financí, na který přecházejí veškerá její práva a povinnosti.

Oprávněné banky, ústavy a firmy.

### § 2.

Zemské a všechny akciové banky, které mají své hlavní sídlo v Československé republice a jejich akciový kapitál obnáší nejméně 10.000.000 Kč, smí v území této republiky cizozemská platidla (bankovky, zlaté a stříbrné mince, výplaty, šeky, směnky a pod.) volně kupovati, směňovati, v zástavu bráti, půjčkou nebo na úvěr získávati.

Ministr financí může také jiným bankám, peněžním ústavům a firmám dovoliti takové obchody prováděti; může však také jednotlivé banky, ústavy neb firmy z práva, prováděti valutové a devisové obchody vyloučiti, neb dané oprávnění jim odejmouti.

Dovolené obchody.

### § 3.

Disposice cizozemskými platidly smí se díti jen k účelům podle tohoto nařízení přípustným.

Každý obchod cizozemskými platidly, při němž není jednou ze smluvních stran banka, ústav neb firma k těmto obchodům oprávněná (§ 2), jest zakázán.

Arbitráž výhradně v cizích valutách s vyloučením československých korun jest bankám, ústavům a firmám k devisovým obchodům oprávněným dovolena.

Obchody cizími platidly, pokud přesahují obnos pro jednotlivé bursovní uzávěrky stanovený, musí býti prováděny na Pražské burse.

### § 4.

Do ciziny smí oprávněné banky, peněžní ústavy a firmy (§ 2) nakládati pohledávkami a úvěry v cizozemsku, cizozemskými valutami, výplatami, akreditivy, šeky, smenkami na cizinu pouze k účelům nákupu a dovozu zboží z cizozemska.

Disposice k jiným účelům (splácení starých dluhů, nákup cenných papírů a nemovitostí v cizině, půjčky na ně, vyživovací příspěvky a pod.) jsou dovoleny jen se svolením Bankovního úřadu.

### § 5.

Kdo chce dovézt z ciziny zboží, musí si valutu opatřiti u banky, ústavu neb firmy k obchodu cizozemskými platidly oprávněné (§ 2).

K tomu cíli musí dovozce předložit bance povolení k dovozu úřadem dle platných předpisů k tomu oprávněným (Československá komise cukerní dle nařízení z 23. září 1919, č. 519 Sb. z. a n., komise pro zahraniční obchod dle nařízení ze dne 28. listopadu 1919, č. 645 Sb. z. a n. a j.) řádně vyhotovené (při předmětech volného dovozu příslušné ověření), na němž banka potvrdí, kterou valutu, v jakém obnosu a kdy mu přidělila.

Zároveň se musí dovozce zavázati, že do určité lhůty předloží bance doklady (celní potvrzení a pod.) o tom, že zboží, na jehož zaplacení valutu obdržel, skutečně dovezl.

Banka jest povinna, žadateli valutu za podmínek v dovozním povolení vyznačených, pokud její vlastní zásoba stačí, za běžný denní kurs Pražské bursey (zboží) přiděliti nebo koupiti na bursé opatřiti.

Každý přiděl valuty musí banka ve zvláštních seznamech vésti v patrnosti. Nepředložili-li strana nejdéle do 14 dnů po uplynutí stanovené lhůty doklady o tom, že zboží bylo skutečně dovezeno, oznámí to banka revisnímu odboru ministerstva financí.

V ý v o z.

### § 6.

Kdo vyváží do cizozemska zboží nebo cenné papíry v hodnotě vyšší nežli 500 Kč, jest povinen z vývozu získanou valutu ihned odevzdati Bankovnímu úřadu přímo anebo pro jeho účet některé k obchodu valutami oprávněné bance (ústavu neb firmě) za běžný denní kurs Pražské bursey (peníze).

Ministr financí může oprávněným bankám, ústavům nebo firmám (§ 2), po případě některým z nich uděliti povolení exportní valutu na vlastní účet inkasovati a s ní dle ustanovení tohoto nařízení disponovati.

Výjimky z povinnosti odváděti exportní valutu může Bankovní úřad pro valuty určitých států všeobecně povoliti.

Za účelem kontroly zasílá komise pro zahraniční obchod každé povolení vývozní v opise Bankovnímu úřadu.

### § 7.

Celní úřady smí odbavovati zásilky do ciziny jen tehdy, jsou-li opatřeny řádně vyhotoveným vývozním povolením a je-li z povolení zřejmo, že se vývozce k odvodu exportní valuty vlastnoručním podpisem zavázal, po případě, že byl povinnosti valutu odvésti sprostěn.



## § 8.

Komise pro zahraniční obchod smí vývozcům povolit, aby použili valuty za vyvezené zboží získané, po př. části její k nákupu zboží v cizině pro potřebu vlastního tuzemského podniku.

Každé takové povolení musí komise pro zahraniční obchod oznámiti Bankovnímu úřadu.

## § 9.

Kompensační vývoz zboží smí býti zásadně povolen jen tehdy, zaváže-li se vývozce, že eventuelní přebytek exportní valuty odvede Bankovnímu úřadu.

Kontrolní a kompenzační úřad provádí kontrolu skutečného provedení kompenzačních obchodů a vede v patrnosti správné odvádění přebytků exportní valuty.

## Fakturování při vývozu.

## § 10.

Zboží do ciziny vyvezené jest zásadně fakturovati a platiti v librách šterlinků, francích, dolarech, holandských zlatých, italských lirách, nordických korunách nebo německých markách.

Zboží vyvezené do některého ze států na půdě bývalého Rakousko-Uherska vzniklých jest fakturovati a platiti v československých korunách nebo ve valutách shora jmenovaných.

Výjimky z těchto ustanovení povoluje Bankovní úřad v souhlasu s ministerstvem financí.

## Kontrola.

## § 11.

Banky, peněžní ústavy a firmy jsou povinny předkládati počátkem každého měsíce Bankovnímu úřadu podrobný výkaz o koupi, prodeji a zásobě cizích valut a devis, o stavu a změnách pohledávek a závazků v cizině a to svých vlastních i komitentů a o stavu a změnách na tuzemských účtech cizozemců za uplynulý měsíc. Výkazy o inkasu exportní valuty (§ 6) jest odváděti týdně.

## § 12.

Řádné plnění těchto předpisů kontroluje revisní odbor ministerstva financí. Banky, peněžní ústavy a firmy jsou povinny, kontrolujícím orgánům na požádání dáti dle pravdy vysvětlivky o obsahu a účelu obchodů a předložiti jim příslušné doklady.

## Vývoz hodnot přes hranice.

## § 13.

Vyvážeti československé bankovky a státovky, nezpracované zlato a stříbro, zlaté a stříbrné mince, šeky, akreditivy, směnky, poukázky (kupony), vkladní knížky a pokladní poukázky bez svolení Bankovního úřadu jest zakázáno.

## Cestování přes hranice.

## § 14.

Cestujícím do ciziny, předloží-li cestovní průkazy, směji oprávněné banky, ústavy a firmy prodati, a cestující směji z území republiky Československé vyvézt bez zvláštního povolení buď v hotovosti, akreditivu neb šeku během jednoho měsíce nejvýše 1000 franků, 1200 lir, 2000 marek nebo takový obnos jiných cizích valut, který odpovídá hodnotě 3000 Kč nebo, cestují-li s rodinou, 5000 Kč.

Každý takový přiděl (s udáním druhu valuty, množství a dne přidělu) musí býti bankou, ústavem neb firmou vyznačen na předloženém cestovním průkaze.

Pro přidělení a vývoz vyšších obnosů jest zapotřebí svolení Bankovního úřadu.

V československých bankovkách nebo státovkách smí cestující do ciziny s sebou vzíti a během jednoho měsíce vyvézt nejvýše 3000 Kč, cestují-li s rodinou 5000 Kč.

Obnos, který s sebou v československých bankovkách neb státovkách běrou, musí cestující při překročení hranic s udáním data na svém cestovním průkaze vyznačiti.

Pro vývoz vyšších obnosů jest třeba svolení Bankovního úřadu.

## Dopravní styk s cizinou.

## § 15.

Jediné oprávněným bankám, peněžním ústavům a firmám jest dovoleno na všeobecné povolení Bankovního úřadu zasílati do ciziny šeky, akreditivy, kupony, poukázky a směnky na cizí měnu k inkasu, cizozemské valuty k dobropisu a talony k výměně.

K zásilkám cizozemských valut, šeků, akreditivů, kuponů, poukázek a směnek do ciziny, pokud nejsou zasílány bankami, ústavy neb firmami Bankovním úřadem dle předcházejícího odstavce k tomu všeobecně zmocněnými, jest zapotřebí v každém jednotlivém případě svolení Bankovního úřadu.

Jednotlivé osoby a firmy směji poštou do ciziny poukazovati týž den nejvýše úhrnem 500 Kč bez zvláštního povolení.

Obcházení a zneužívání tohoto ustanovení (na př. současným poukazováním u různých poštovních úřadů a pod.) se trestá dle ustanovení § 21.

## Závěra vývozu cenných papírů a úvěrového styku s cizinou.

## § 16.

Vývoz tuzemských i cizozemských cenných papírů bez dovolení ministerstva financí jest zakázán.



## § 17.

Úhrady z tuzemských účtů cizozemců do ciziny dovoleny jsou jen se svolením Bankovního úřadu.

## § 18.

Opatřování cizozemských valut a pohledávek prodejem československých korun v cizině dovoleno jest jen se svolením Bankovního úřadu.

## § 19.

Osobám nebo firmám v cizozemsku usedlým smí býti v jednotlivém případě poskytnut nebo prodloužen úvěr přes 5000 Kč jen se svolením ministerstva financí.

Ministerstvo financí může zmocnit Bankovní úřad, aby samostatně povoloval jednotlivé obchodní úvěry až do výše 5.000.000 Kč.

Cizozemským společnostem nebo firmám, které mají v Československé republice obchodní nebo průmyslové provozovny, smí po zmocnění Bankovního úřadu oprávněné banky, ústavy nebo firmy (§ 2) povolovati úvěr nutný k provozu těchto tuzemských odboček bez jakéhokoliv dalšího dovolení.

### Výjimečné oprávnění Bankovního úřadu.

## § 20.

Bankovní úřad jest povinen odvedenou mu exportní valutu (§ 6) oprávněným bankám, ústavům a firmám k účelům v tomto nařízení vytknutým na Pražské burse prodati.

Výjimečně smí ji použiti:

- a) k vyrovnání závazků od Československé devisové ústředny převzatých;
- b) pro účely státu a státních ústavů;
- c) k regulaci devisního trhu;
- d) Bankovní úřad smí se schválením ministerstva financí jednotlivým výrobcům neb jejich sdružením, požádají-li o to, přiděliti přímo cizí valutu k nákupu surovin z ciziny potřebnou.

Také v těchto jednotlivých případech jest postupovati způsobem v § 5 naznačeným.

Bankovní úřad ministerstva financí má právo požadovati od bank, ústavů a firem cizozemská platidla a převzítí je za běžný denní střední kurs Pražské burzy.

### Trestní ustanovení.

## § 21.

Kdo jedná proti zákazu vývozu, obsaženému v §§ 13 a 16 tohoto nařízení, trestá se dle důchodkového trestního zákona. Vedle zákonného trestu buď vždy vysloveno také propadnutí hodnot tvořících předmět trestného činu.

Přestupky všech jiných ustanovení tohoto nařízení, jmenovitě pokutní obchody cizozemskými platidly, takové obchody zaměstnanců bank na vlastní vrub aneb obojiti tohoto nařízení zneužitím poštovní dopravy stíhají politické úřady — pokud nestíhají se přísněji dle jiných předpisů — vězením až do 6 měsíců a pokutou až do 20.000 Kč.

Kromě toho budiž vždy také vysloveno propadnutí předmětů trestného činu. Trest vězení nesmí se přeměnit v peněžitou pokutu.

Stejněmu trestu podléhá, kdo se dopustí pokusu přestupku tohoto nařízení politickými úřady trestaného, kdo k takovému přestupku ponouká nebo při něm spolupůsobí.

Čtvrtinu hodnoty předmětů za propadlé prohlášených obdrží odměnou osoby, jež se zasloužily udáním neb dopadením důchodkové závady.

## § 22.

Ministerstvo financí může úřadům k vydávání povolení k dovozu neb vývozu oprávněným nařídit, aby dovozcům nebo vývozcům, kteří povinností nedostojí, další vývozní a dovozní povolení (ověření) vůbec aneb po určitou dobu nevydávaly.

### Provedení.

## § 23.

Provedení tohoto nařízení ukládá se ministru financí, který ustanoví též den, kdy toto nařízení nabude účinnosti.

Tímto dnem pozbude platnosti nařízení ze dne 30. ledna 1919, č. 47 Sb. z. a n.

**Švehla v. r.,** v zastoupení min. předsedy.

**Sonnágg v. r.**

**Prášek v. r.**

**Dr. Veselý v. r.**

**Dr. Winter v. r.**

**Habrman v. r.**

**Dr. Heidler v. r.**

**Staněk v. r.**

**Dr. Franke v. r.**

**Klofáč v. r.**

**Hampl v. r.**

**Houdek v. r.**

**Čís. 645.**

### Nařízení vlády republiky Československé ze dne 28. listopadu 1919

#### o úpravě dovozu a vývozu.

Na základě zákona ze dne 24. července 1917, č. 307 ř. z., a uher. zák. čl. LXIII z r. 1912 a L z r. 1914, jakož i zákona ze dne 28. října 1918, č. 11 Sb. z. a n., nařizuje se toto: